

Peklo je neprítomnosť Boha

Toto je príbeh o mužovi menom Neil Fisk a o tom, ako našiel Boha. Kľúčovou udalosťou Neilovho života bola príhoda strašná a všedná zároveň: smrť jeho ženy Sáry. Neila po jej smrti zožíral smútok, ktorý bol mučivý nielen svojím rozsahom, ale aj preto, že oživil a umocnil trápenia jeho dovtedajšieho života. Sárina smrť ho nútila prehodnotiť jeho vzťah k Bohu a on sa takto vydal na cestu, ktorá ho navždy zmenila.

Neil sa narodil s telesnou chybou: ľavú stehennú kosť mal otočenú von a o niekoľko centimetrov kratšiu ako pravú. Lekársky termín pre túto chybu bol proximálna fokálna femorálna deficiencia. Väčšina ľudí sa domnievala, že za ňu môže Boh, ale Neilova matka nemala počas tehotenstva nijaké zjavenia. Skutočnou príčinou chyby bol nesprávny vývoj ľavej končatiny v šiestom týždni tehotenstva, nič iné. Z pohľadu Neilovej matky bol dokonca na vine jeho neprítomný otec, ktorý si mohol dovoliť zo svojho platu zaplatiť operáciu. Tento názor však nikdy nahlas nevyslovila.

V detstve Neil občas rozmýšľal, či je jeho krivá noha Božím trestom, ale väčšinou zo svojho nešťastia obviňoval spolužiakov. Chápal, že ich nonšalantná krutosť, inštinktívna schopnosť odhaliť slabosti

v citovom brnení o bete apriateľstvo stmelené sadizmom sú príklady ľudského, nie Božieho správania. A hoci vo svojich posmeškoch jeho spolužiaci často brali do úst Božie meno, Neil z ich činov Boha nevinil.

No hoci sa Neil nástrahám obviňovania Boha vyhýbal, nikdy to nezašlo tak ďaleko, že by ho začal milovať. Výchova ani jeho povaha ho nevedli k tomu, aby sa k Bohu modlil za silu či úľavu. Rôzne skúšky, ktorými musel v čase dospievania prejsť, boli vo svojej podstate dielom náhody alebo človeka, a on sa s nimi popasoval výhradne ľudským spôsobom. Stal sa z neho dospelý človek, ktorý – ako mnohí iní – vnímal Božie skutky abstraktne, až kým nezasiahli do jeho vlastného života. Anjelské zjavenia sa stávali iným ľuďom a on sa o nich dozvedal len z večerných správ. Jeho vlastný život bol výlučne svetský. Pracoval ako správca luxusného bytového domu, vyberal nájomné, vykonával opravy a veril, že veci sa na tomto svete, či už šťastne alebo nešťastne, dejú bez zasahovania zhora.

Taká bola jeho skúsenosť až do smrti jeho ženy.

Nebolo to výnimočné zjavenie. Hoci bolo svojím rozsahom menšie, svojou povahou sa nelíšilo od ostatných: niekomu prinieslo požehnanie, inému zas pohromu. V tomto prípade bol anjelom Natanael a zjavil sa v obchodnej štvrti v centre mesta. Došlo k štyrom zázračným vyličeniam: dvom pacientom zmizli rakovinové nádory, jednému paraplegikovi sa zregenerovala miecha a jednému slepcovi sa vrátil zrak. Okrem toho sa stali dva zázraky, ktoré s liečením nesúviseli. Dodávku, ktorej vodič pri pohľade na anjela omdlel, sa podarilo zastaviť skôr, než zdemolovala chodník plný ľudí. Keď anjel odišiel, nejaký muž sa chytil do lúča nebeského svetla, čím prišiel o zrak, no stal sa zbožným.

Neilova žena Sára Fisková bola jednou z ôsmich zranených. Zasiahli ju letiace úlomky skla z rozbitého výkladu kaviarne, keď doň narazila plápolajúca žiara anjela. Vykrvácala v priebehu niekoľkých minút a ostatní zákazníci kaviarne, ktorí neutrpeli ani len povrchové zranenia, nemohli nič robiť, iba počúvať jej výkriky bolesti a strachu a nakoniec sa stať svedkami toho, ako jej duša stúpa do neba.

Natanael nezoslal nijaký zvláštny odkaz. Lúčil sa zvyčajnými slovami *Hľa, taká je Božia moc a nechal, aby sa rozliehali po celom okolí miesta*

zjavenia. Z ôsmich zranených v tento deň boli tri duše prijaté do neba a päť nie, čo bolo viac úmrtí ako zvyčajný priemer. Šesťdesiatim dvom ľuďom bola poskytnutá lekárska pomoc pri najrôznejších zraneniach, od slabého otrasu mozgu cez prasknutý ušný bubienok po popáleniny vyžadujúce si transplantáciu kože. Celková škoda na majetku bola odhadnutá na 8,1 milióna dolárov, z čoho súkromné poisťovne vzhľadom na príčinu poistnej udalosti neuhradili nič. Desiatky ľudí sa po zjavení stali zbožnými veriacimi, či už z vďačnosti alebo hrôzy.

Žiaľ, Neil Fisk medzi nimi nebol.

Po zjavení sa svedkovia zvyknú stretávať v skupine a diskutovať o tom, ako ich spoločný zážitok ovplyvnil ich život. Aj svedkovia Natanaelovho posledného zjavenia si dohodli podobné stretnutia, a keďže pozvali aj príbuzných obetí, začal na ne chodiť aj Neil. Konali sa raz do mesiaca v suteréne veľkého kostola v meste. Boli tam v radoch rozložené kovové sklápacie stoličky a v zadnej časti miestnosti stál stôl s kávou a koláčmi. Každý mal pripnutú menovku napísanú fixkou.

Účastníci pred začiatkom stretnutia postávali po miestnosti, pili kávu a nezáväzne debatovali. Väčšina ľudí, s ktorými sa Neil rozprával, si myslela, že jeho krivá noha je výsledkom zjavenia. Musel teda vysvetľovať, že nie je svedkom zjavenia, ale manželom jednej z obetí. Príliš ho to nerozrušovalo, keďže bol na podobné otázky zvyknutý. Rozrušoval ho však tón stretnutí. Väčšina účastníkov totiž rozprávala o tom, že po zjavení našla Boha a pozostalých sa snažila presvedčiť, že aj oni by to tak mali cítiť.

Neil na takéto presvedčanie reagoval podľa toho, kto sa oň snažil. Ak išlo o bežného svedka, iba ho to dráždilo. Keď mu však milovať Boha prikazoval človek, ktorý sa zázračne vyliečil, Neil sa musel ovládať, aby ho nezaškrtil. Najviac ho však znepokojovalo, keď takto počul rozprávať istého muža menom Tony Crane. Tonyho žena tiež zomrela pri zjavení a on teraz každým svojím pohybom vyžaroval servilnosť. Tichým, plačlivým tónom vysvetľoval, ako sa podvolil Bohu a Neilovi radil, aby ho nasledoval.

Neil stretnutia neprestal navštevovať, pretože istým spôsobom cítil, že to Sáre dlhuje. Začal však chodiť aj na stretnutia inej skupiny, ktorá mu bola bližšia. Bola to podporná skupina pre ľudí, ktorí pri zjavení prišli o svojich blízkych a hnevali sa preto na Boha. Stretávali sa každý druhý týždeň v miestnom komunitnom stredisku a rozprávali sa o zármutku a hneve, ktorý v nich vrel.

Všetci účastníci sa k sebe správali prívetivo, hoci sa ich postoj k Bohu mohol líšiť. Z ľudí, ktorí boli zbožní, mali niektorí problém takými zostať aj po strate svojho blízkeho, kým iní sa svojej viery vzdali bez mihnutia oka. A z tých, ktorí nikdy zbožní neboli, sa podaktorí vo svojom postoji utvrdili, kým iní stáli pred takmer nemožnou úlohou prijať vieru teraz. Neil sa na svoje zdesenie ocitol v tej poslednej skupine.

Ako každý druhý neveriaci, Neil sa nikdy príliš nezaoberal tým, kde jeho duša skončí. Vždy predpokladal, že sa dostane do pekla a bol s tým zmierený. Tak to chodilo a peklo napokon nebolo z fyzického hľadiska o nič horšie než svet smrteľníkov.

Znamenalo to trvalé vyhnanstvo od Boha, nič viac, nič menej. Každý si to mohol overiť v okamihoch, keď sa peklo zjavovalo, čo sa dialo pravidelne. Vtedy sa zem stala priehľadnou ako sklo a do pekla bolo vidieť, akoby sa človek pozeral cez dieru v podlahe. Zatratené duše sa nelíšili od živých, ich večné telá sa podobali na telá smrteľníkov. Nedalo sa s nimi síce komunikovať – ich vyhnanstvo od Boha znamenalo, že nerozumeli svetu smrteľníkov, kde Božie skutky stále platili –, ale ich hlasy, smiech a plač bolo počuť rovnako, ako keď ešte žili.

Ľudia na tieto zjavenia pekla reagovali rôzne. Tí najzbožnejší boli rozrušení – nie pohľadom na niečo desivé, ale pretože videli, že existuje aj večnosť mimo raja. Neilom to, naopak, nijako nepohlo. Zdalo sa mu, že zatratené duše celkovo neboli menej šťastné než on a ich život nebol horší než jeho život vo svete smrteľníkov. Istým spôsobom bol vlastne lepší: jeho večné telo by v pekle nemalo telesné chyby.

Každý, samozrejme, vedel, že nebo je neporovnateľne lepšie, že je peklu nadradené, ale Neilovi nikdy nenapadlo sa tým zaoberať, bolo mu to rovnako ukradnuté ako bohatstvo či sláva. Pre ľudí ako

on bolo peklo jednoducho miestom, kam človek odchádzal po smrti, a pripadalo mu nezmyselné svoj život meniť len preto, aby sa pekle vyhol. A keďže Boh v minulosti nehral v jeho živote nijakú rolu, Neil sa nebál, že sa dostane do vyhnanstva. Predstava života vo svete, kde ku šťastiam a nešťastiam dochádzalo bez zámeru a zasahovania zvonka, ho nijako nedesila.

Avšak teraz, keď bola Sára v nebi, sa jeho situácia zmenila. Neil si zo všetkého najviac želal, aby sa opäť stretli, a jedinou cestou do neba bolo milovať Boha celým srdcom.

Toto je síce príbeh o Neilovi, no nebol by úplný bez príbehov ďalších dvoch ľudí, ktorých cesty sa skrížili s tou jeho. Jednou z nich je Janice Reillyová.

To, čo si ľudia mysleli o Neilovi, sa v skutočnosti stalo Janice. Keď bola Janicina mama v ôsmom týždni tehotenstva, stratila kontrolu nad riadením auta a narazila do telefónneho stĺpu. Odohralo sa to počas náhleho krupobitia, keď z jasného modrého neba začali padať ľadové krúpy veľké ako päšť a zaplavili cestu. Sedela v aute otraseaná, ale nie zranená, keď vtom zazrela, ako sa na oblohe vznáša uzol strieborných plameňov. Neskôr sa zistilo, že išlo o anjela Bardiela. Ten pohľad ju vystrašil, nie však natoľko, že by nepostrehla zvláštny pohyb v maternici. Ultrazvukom sa následne zistilo, že ešte nenarodená Janice Reillyová prišla o nohy. Plutvovité chodidlá jej vyrastali priamo z bedrových kĺbov.

Janicin život sa mohol vyvíjať podobne ako Neilov, nebyť toho, čo sa stalo dva dni po vyšetrení ultrazvukom. Janicini rodičia sedeli pri kuchynskom stole a plakali a pýtali sa, čo komu urobili, že si toto zaslúžia. Vtom dostali vnuknutie: zjavili sa im zachránené duše štyroch zosnulých príbuzných a zaliali kuchyňu zlatou žiarou. Hoci duše nerozprávali, ich blažené úsmevy vyvolávali v každom pocity pokoja. Od tejto chvíle si Reillyovci boli istí, že Janicina telesná chyba nie je trest.

Janice preto vyrastala s vedomím, že postihnutie dostala do daru. Rodičia jej vysvetlili, že Boh jej dal zvláštnu úlohu, pretože veril v jej

schopnosti, a ona prisahala, že ho nesklame. Bez pýchy či vzdoru vnímala ako svoju zodpovednosť ostatným ukázať, že jej hendikep nie je známkou slabosti, ale sily.

Keď bola ešte dieťa, spolužiaci si ju vážili. Ak je niekto taký pekný, sebavedomý a charizmatický, ako bola Janice Reillyová, deti si ani nevšimnú, že je na vozičku. Až v puberte si Janice uvedomila, že zdraví ľudia presvedčať nepotrebujú. Dôležitejšie bolo ísť príkladom iným postihnutým, či už veriacim alebo neveriacim. Janice začala vystupovať verejne a presvedčať postihnutých ľudí, že majú silu, ktorú od nich Boh žiada.

O nejaký čas si urobila dobré meno a získala mnohých prívržencov. Na živobytie si zarábala písaním a verejnými vystúpeniami a založila neziskovú organizáciu, ktorá šírila jej odkaz. Ľudia jej posielali ďakovné listy za to, že im zmenila život, a ju to naplňovalo šťastím, aké Neil nikdy nezažil.

Takto Janicin život pokračoval, až kým sa sama nestala svedkom zjavenia anjela Rashiela. Práve odomykala dvere do domu, keď sa vtom začala otriasať zem. Najprv si myslela, že je to nejaký prirodzený jav, hoci nežila v geologicky aktívnej oblasti, a čakala vo dverách, kým otrasy neprestanú. Po pár sekundách zazrela na oblohe striebro a uvedomila si, že vidí anjela. Nato upadla do bezvedomia.

Keď sa zobudila, uvidela najväčšie prekvapenie svojho života: mala dve nové nohy, dlhé, svalnaté a úplne funkčné.

Keď sa prvý raz postavila, vyplašila sa. Bola totiž vyššia, než čakala. Udržať rovnováhu v takej výške bez pomoci rúk ju znervózňovalo a zároveň bolo bizarné cítiť povrch zeme cez podrážky topánok. Ťasla nad tým, že sa ľuďom môže pozeráť priamo do tváre na úrovni očí. Záchranári, ktorí ju videli potácať sa po ulici ako omámenú, si mysleli, že je v šoku, až kým im nevysvetlila, čo sa stalo.

Keď sa zbierala štatistika o zjavení Rashiela, považovalo sa za požehnanie, že Janice narástli nohy a ona bola skromne vďačná, že ju postihlo také šťastie. Až na prvom stretnutí podpornej skupiny sa do nej začal vkrádať pocit viny. Janice tam stretla dvoch ľudí s rakovinou, ktorí boli svedkami zjavenia, nazdávajúc sa, že ich vyliečenie je na dosah ruky.

Keď si však uvedomili, že ich zázrak obišiel, zostali trpko sklamaní. Janice sa začala zamýšľať, prečo sa dostalo požehnanie jej a nie im.

Janicina rodina a kamaráti vnímali jej nové nohy ako odmenu za to, že sa vynikajúco zhostila úlohy, ktorú jej Boh uložil. V Janice však takéto vysvetlenie vyvolávalo ďalšiu otázku. Želal si Boh, aby prestala? Určite nie. Hlásanie evanjelia jej v živote ukazovalo cestu a jej poslanstvo si potreboval vypočúť neobmedzený počet ľudí. Najlepším skutkom pre ostatných aj pre ňu samotnú bolo kázať ďalej.

Jej výhrady narastali počas jej prvého verejného vystúpenia po zjavení. Publikum pozostávalo z ľudí, ktorí nedávno ochrnuli a teraz boli pripútaní na invalidný vozík. Janice sa ich ako vždy snažila inšpirovať, ubezpečujúc ich, že výzvy, ktoré ich čakajú, majú silu zvládnuť. Po prednáške sa jej niekto opýtal, či sú jej nové nohy znamením, že uspela v skúške. Janice nevedela, ako má odpovedať. Nemohla im sľúbiť, že jedného dňa im ich chyby zmiznú. Vlastne si uvedomila, že akýkoľvek náznak, že išlo o odmenu, by sa dal pochopiť ako kritika ľudí, ktorí boli aj naďalej postihnutí, a to nechcela. Mohla im povedať len to, že netuší, prečo sa vylicčila. Bolo však zrejmé, že to nepokladali za uspokojivú odpoveď.

Janice sa vrátila domov znepokojená. Ešte stále verila vo svoje poslanstvo, ale z pohľadu svojho obecnstva stratila najväčší zdroj vierohodnosti. Ako mohla ostatných inšpirovať k tomu, aby svoj hendikep vnímali ako znamenie sily, keď už sama tento hendikep nemala?

Rozmýšľala, či nejde o výzvu, o skúšku jej schopnosti šíriť Božie slovo. Bolo zrejmé, že Boh jej úlohu sťažil. Možno že jej nechal nohy narásť ako prekážku, ktorú mala prekonať podobne, ako keď ju kedysi Boh o nohy pripravil.

Toto jej vysvetlenie zlyhalo pri najbližšom vystúpení, kde obecnstvo tvorili svedkovia Natanaelovho zjavenia. Často ju na stretnutia s takými skupinami pozývali v nádeji, že povzbudí ľudí, ktorí trpia. Namiesto toho, aby sa téme vyhla, začala sama rozprávaním o zjavení, ktoré nedávno zažila. Vysvetlila im, že hoci sa môže zdať, že z neho mala osoh, v skutočnosti stojí pred vlastnou výzvou: tak ako oni, aj ona je nútená nájsť spôsob, ako sa s novou situáciou vyrovnáť.

Príliš neskoro si uvedomila, akú chybu urobila. V publiku sa postavil muž so zdeformovanou nohou a vzniesol námietku: naozaj chce obnovu svojich nôh porovnávať so stratou jeho ženy? Naozaj mu chce tvrdiť, že jej skúška sa podobá tej jeho?

Janice ho okamžite ubezpečila, že to tak nie je a že si nevie predstaviť, akú bolesť po smrti ženy zažíva. Podľa nej však nebolo Božím zámerom, aby každý podstupoval rovnakú skúšku, ale aby každý čelil vlastnej skúške, nech už je akákoľvek. Náročnosť každej skúšky bola subjektívna a skúsenosti dvoch ľudí sa nedali porovnávať. A ľudia, ktorých utrpenie sa mu zdalo väčšie než jeho vlastné, by mali súcitiť s ním práve tak, ako by on mal súcitiť s ľuďmi, ktorých utrpenie sa mu zdalo menšie.

Muža to nepresvedčilo. Dostalo sa jej úžasné požehnanie, aké by si každý vážil, a ona sa sťažuje. Vyrútil sa von z miestnosti, ešte než Janice dohovorila.

Ten muž bol, pravdaže, Neil Fisk. Neil o Janice Reillyovej počúval takmer celý život, najmä od ľudí, ktorí boli presvedčení, že jeho zdeformovaná noha je Božie znamenie. Títo ľudia mu ju dávali za príklad hodný nasledovania. Vraj mala k telesnému postihnutiu správny prístup. Neil nepopieral, že je oveľa horšie nohy nemať než mať zdegenerovanú stehennú kosť. Bohužiaľ mu však jej postoj pripadal taký cudzí, že sa od nej nikdy nedokázal nič naučiť. Teraz, keď sa utápal vo svojom zármutku a nechápal, prečo dostala dar, ktorý nepotrebovala, považoval jej slová za urážlivé.

Janice v nasledujúcich dňoch zožierali pochybnosti čoraz viac a nevedela si vysvetliť, čo prinavrátanie jej nôh znamenalo. Bola za tento dar nevďačná? Bol dar požehnaním a zároveň skúškou? Možno to bol trest za to, že svoju úlohu nezvládla. Bolo veľa možností a Janice nevedela, ktorej má veriť.

V Neilovom príbehu zohrával dôležitú úlohu ešte jeden človek, hoci sa stretli až tesne pred koncom Neilovej cesty. Volal sa Ethan Mead.

Ethan vyrastal v rodine veriacich, nie však hlboko veriacich. Jeho rodičia vďačili Bohu za svoje dobré zdravie a priaznivú ekonomickú

situáciu, hoci neboli svedkami nijakých zjavení ani nemali žiadne vnuknutie. Jednoducho verili, že za ich šťastie môže Boh, či už priamo alebo nepriamo. Ich zbožnosť nikdy neprešla skúškou a možno by v nej ani neobstála. Milovali Boha, pretože boli spokojní so svojím životom.

Ethan však nebol ako jeho rodičia. Už od detstva si bol istý, že Boh má pre neho zvláštnu úlohu a čakal na nejaké znamenie. Rád by sa stal kňazom, ale mal pocit, že nedokáže ponúknuť presvedčivé svedectvo. Jeho neurčité pocity očakávania nestačili. Túžil po stretnutí s vyššími silami, ktoré by ho usmernili.

Mohol navštíviť nejaké posvätné miesto, kde – z neznámych dôvodov – dochádzalo k anjelským zjaveniam pravidelne. Mal však pocit, že by to bolo od neho trúfalé. Posvätné miesta boli zvyčajne posledným útočiskom zúfalých ľudí, ktorí dúfali buď v zázračné vyliečenie svojho tela alebo v záblesk nebeského svetla, ktoré by vyliečilo ich dušu. Ethan zúfalý nebol. Zmieril sa s tým, že naňho čaká nejaká úloha a časom sa ukáže, aká. Kým čakal na ten deň, snažil sa svoj život žiť najlepšie, ako vedel. Pracoval ako knihovník, oženil sa so ženou menom Claire a vychoval dve deti. Po celý čas striehol na znamenie veľkolepejšieho osudu.

Keď sa Ethan stal svedkom Rashiellovho zjavenia – toho istého zjavenia, ktoré vyliečilo Janice Reillyovú –, bol si istý, že nastal jeho čas. Ethan bol sám, keď sa to stalo. Kráčal k svojmu autu uprostred parkoviska, keď sa vtom začala triasť zem. Inštinktívne vedel, že prichádza zjavenie a kľakol si. Necítil nijaký strach, len radosť a bázeň, že sa dozvie, čo je jeho poslaním.

Po minúte sa zem prestala triasť a Ethan sa okolo seba poobzeral, ale ináč sa ani nepohol. Vstal až po niekoľkých minútach. V asfalte bola veľká trhlina, ktorá sa začínala priamo pred ním a kľukatila sa dole ulicou. Akoby ho trhlina navádzala určitým smerom, takže sa ňou dal viesť cez niekoľko blokov, až kým sa nestretol s ostatnými, ktorí zjavenie prežili. Z úzkej pukliny, ktorá sa roztvorila priamo pod nimi, vyliezal muž so ženou. Ethan počkal s nimi, kým neprišli záchranári a neodviedli ich do bezpečia.

Ethan navštívil stretnutia podpornej skupiny a zoznámil sa s ostatnými svedkami Rashiellovho zjavenia. Po niekoľkých stretnutiach

si medzi nimi všimol určité vzorce správania. Boli tam, samozrejme, ľudia zranení i zázračne vyliečení. Boli tam však aj takí, ktorým sa život zmenil iným spôsobom. Spomínaný muž a žena sa do seba zamilovali a čoskoro sa zasnúbili. Žena, ktorú záchranári našli pod zrútenou stenou, sa stala ošetrovateľkou. Jeden podnikateľ uzavrel spojenectvo, ktoré odvrátilo jeho hroziaci bankrot. Ďalší podnikateľ, ktorému obchod neprosperoval, to pochopil ako znamenie, že sa má venovať inej činnosti. Zdalo sa, že všetci okrem Ethana pochopili, prečo sa stali svedkami zjavenia.

Na Ethanovi nebolo vidieť, že by bol prekliaty či požehnaný a nevedel, aké posolstvo má čakať. Jeho žena Claire navrhla, aby zjavenie chápal ako pripomienku, že si má vážiť to, čo má. Ethana však také vysvetlenie neuspokojovalo a dôvodil, že každé zjavenie má takúto funkciu, nezávisle od toho, kde sa odohralo. Keďže však bol očitým svedkom zjavenia, pripisoval mu väčší význam. Myslel mu zožierala myšlienka, že premárnil nejakú príležitosť, že mu bolo súdené stretnúť sa s iným svedkom, ale nepodarilo sa mu to. Toto zjavenie muselo byť znamením, na ktoré čakať, a nemohol ho jednoducho prehliadať. Čo však má robiť, to sa nedozvedel.

Ethan sa nakoniec uchýlil k vylučovacej metóde. Zohnal si zoznam všetkých svedkov a postupne odškrtoval tých, ktorí vedeli svoju skúsenosť jasne vysvetliť. Robil to v presvedčení, že osud niekoho zo zvyšných ľudí na zozname je nejakým prepleteným s jeho osudom. Veril, že ten, koho mu je súdené stretnúť, sa nachádza medzi svedkami, ktorí si zmyslom zjavenia neboli istí alebo z neho boli zmätení.

Keď vyškrtoľ všetky mená na zozname, zostalo mu jediné: Janice Reillyová.

Na verejnosti Neil dokázal svoj smútok skryť, ako sa to od dospelých očakáva, ale v súkromí svojho bytu sa stavidlá jeho emócií prudko otvorili. Premáhali ho pocity samoty zo Sárinej neprítomnosti, rúcal sa na zem a narietal. Schúlil sa do kľbka, jeho telom šklbali zajakavé vzlyky, po tvári mu stekali slzy. Úzkostné stavy sa dostavovali v čoraz častejších vlnách a boli čoraz intenzívnejšie, až kým to už nemohol